

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres Ref:
14/3035 SFA:MK

Altibox AS

Besøksadresse Breiflåtveien 18
4017 Poststed
Postboks 8124, 4069 Poststed
Telefon: +47 51 90 80 00

Org nr: 984 586 612

Stavanger, 12.09.2014

Høring - endringer i åndsverkloven - avtalelisens og gjennomføring av EUs hitteverkdirektiv (2012/28/EU)

1. Generelt – Innledning

Det vises til høringsnotat fra Kulturdepartementet utsendt ved høringsbrev av 1.7.2014, med høringsfrist 12.9.2014.

2. Avgrensning

Altibox har ikke merknader til den delen av høringsnotatet som behandler innføring i Norsk rett av hitteverksdirektivet.

Vi vil i det følgende fremkomme med våre synspunkter på forslaget om innføring av en generell avtalelisens, og de alternative forslagene vedrørende tvisteløsning knyttet til avtalelisensbestemmelsene. Altibox vil først og fremst kommentere på de delene av notatet som vedrører forholdet mellom kringkastere og distributører av kringkastingssendinger («videresending av kringkasting»).

Før vi går inn på de konkrete forslagene, vil vi knytte noen bemerkninger til et forhold som ikke er berørt i utkastet, og som har vært gjenstand for tvister i Kabeltvistnemnda og i domstolene i den senere tid.

Bestemmelsene om tvisteløsning knyttet til videresending, som vi kommer nærmere inn på under pkt. 4 nedenfor, tar utgangspunkt i Åndsverklovens bestemmelser om videresending i § 45 a:

«Dersom forhandlinger om tillatelse til samtidig og uendret videresending til allmennheten ved tråd av opprinnelig trådløs kringkastingssending nektes eller avtale ikke er inngått innen seks måneder etter at forhandlinger er innledet, kan hver av partene kreve at tillatelse til og vilkårene for videresending fastsettes av en nemnd etter bestemmelsene i § 35 andre ledd.»

Et sentralt tvistepunkt har vært å trekke grensen mellom hva som er «primærkringkasting», og hva som er «videresending ved tråd av opprinnelig trådløs» kringkasting».

Altibox vil anbefale at det tas inn en presisering i loven på dette punkt, slik at det fastsettes at all distribusjon i Norge - uavhengig av plattform for distribusjon - av kringkastingssendinger beregnet for det norske markedet anses for å være primærkringkasting når Kringkaster har fullklart rettighetene for det norske markedet, og dette fremgår av avtale mellom kringkaster og distributør.

3. Avtalelisens – bakgrunn

Som Departementet påpeker er det grunnleggende trekk ved disse reglene, at det dreier seg om et system for klarering av rettigheter der en avtale inngått med en representativ rettighetshaverorganisasjon også gis virkning for rettighetshavere som ikke representeres av organisasjonen.

De gjeldende bestemmelsene i Åndsverkloven om avtalelisens er begrenset til bruk på bestemte områder og eventuelt avgrenset ved bruksmåter som avtalelisensen tillater.

En generell avtalelisensbestemmelse kjennetegnes ved at den ikke er tilsvarende begrenset til bruk på bestemte områder. Innføring av en slik bestemmelse vil bl.a. innebære at avtalelisens kan benyttes på nye områder og for nye former for utnyttelse uten at dette krever lovendring.

På grunn av den akselererende teknologiske utviklingen som løpende gir nye bruksmåter for innholdet i kringkastingssendinger med tilhørende lyd og bilde, er det ønskelig med smidige mekanismer for klarering av nye bruksmåter og områder. Veien om lovendringer for slik bruk er uhensiktsmessig, rigid og tungvint.

Altibox støtter på denne bakgrunn forslaget om innføring av en slik generell avtalelisensbestemmelse og den fleksibilitet en slik bestemmelse gir i forhold til bruk på nye områder og nye former for utnyttelse.

Forholdet til utenforstående rettighetshavere

Altibox har begrensede merknader til Departementets drøftinger og konklusjoner med hensyn til forholdet til utenforstående rettighetshavere.

Det synes rimelig at utenforstående rettighetshavere i forhold til en generell avtalelisens skal ha anledning til å nedlegge forbud mot bruk av deres verk. På kringkastingsområdet gjelder dette allerede for de spesielle avtalelisens-bestemmelsene. Det er derfor grunn til at slik rett på kringkastingsområdet også skal gjelde i forhold til en generell avtalelisens, der det er større uforutsigbarhet med hensyn til omfang og innhold av den aktuelle avtale som skal inngås.

Det foreslås av Departementet at Opphavsmannen skal kunne velge å meddele sitt forbud enten til vedkommende rettighetsorganisasjon, eller til vedkommende kringkaster.

Altibox vil påpeke at det mest rasjonelle vil være at rettighetsorganisasjonen angis som rette adressat. Det vil være rettighetsorganisasjonene som er best egnet til å ivareta opphavsmennenes interesser i en slik sammenheng, og som det vil være naturlig for opphavsmennene å forholde seg til.

4. Tvisteløsning

Altibox har ikke merknader vedrørende det prinsipielle utgangspunktet, at det i avtalelisenstilfellene ikke er gitt tvisteløsningsregler som innebærer at vederlag for bruk kan fastsettes med *bindende*

virkning der partene ikke kommer til enighet om avtale (eller bruk av tvisteløsningsmekanisme) – såkalt subsidiær nemndslisens.

For avtalelisensbestemmelsen vedrørende videresending av verk i kringkastingssendinger er det derimot gitt regler om subsidiær nemndslisens. Disse reglene innebærer at hver av partene på visse vilkår kan kreve at en egen nemnd (kabeltvistnemnda) fastsetter tillatelse til og vilkår for videresending, jf. Åndsverkloven § 36 andre ledd (og § 45a fjerde ledd). Dette kommer vi tilbake til nedenfor.

Altibox har ikke merknader til spørsmålet om innføring av subsidiær nemndslisens på undervisningsområdet.

Tvisteløsning for videresending av verk i kringkastingssendinger

Altibox er en IP-TV leverandør som benytter fiber til hjemmet (FTTH) for levering av bl. a. bredbånd, TV, bestillingstjenester, og telefoni til sine abonnenter. Altibox' hovedkonkurrenter i dette markedet, er GET, Canal Digital KabelTV, Canal Digital DTH, Viasat, og RiksTV.

Det er etablert praksis for at IP-TV distribusjon via fiber anses som videresending «i tråd» i hht Åndsverkloven § 45 a, med den følge at Altibox (og Kringkaster) har kunnet bruke Kabeltvistnemnda som tvisteløsningsorgan ved forhandlinger om videresending av TV-kanaler.

Altibox ønsker plattformnøytrale regler og like konkurranseforhold for distributørene. Etter Altibox' oppfatning har konkurranseforholdet mellom de forskjellige distribusjonsplattformene vært noe skjevt. Altibox har eksempelvis fra rettighetshaverne vært avkrevd høyere priser enn hva som har vært krevd av kabeloperatørene. Dette har forskjellige årsaker.

Kringkastingsloven § 4-3, første og andre ledd (om formidlingsplikt mv.) lyder:

«Kongen kan i forskrift gi regler om at visse kringkastingssendinger skal formidles i nett som kan formidle kringkasting.

Regler om formidlingsplikt skal være rimelige, forholdsmessige, åpne for innsyn og nødvendige for å oppnå klart fastsatte mål i allmennhetens interesse.»

Bestemmelsen i kringkastingsloven er i utgangspunktet teknologinøytral, ved at den benytter betegnelsen «*nett som kan formidle kringkasting*». Bestemmelsen har gitt hjemmel for bestemmelsen om formidlingsplikt i kringkastingsforskriften § 4-2, der det heter at «*Kabeleier*» har plikt til å formidle Norsk rikskringkasting's fjernsynssendinger, Frikanalen, og «*på markedsmessige vilkår*» å formidle «*...fjernsynssendingene til den kringkaster som myndighetene har utpekt til å ivareta særskilte allmenne hensyn (TV2).*» Denne bestemmelsen forstås slik at den omfatter kabeltv-nett, men ikke IPTV-nett.

Den praktiske konsekvens at ordlyden i kringkastingsforskriften § 4-2 bare omfatter kabelnett, er at selv etter endringen i 2010, gjelder formidlingsplikt bare i forhold til tradisjonelle kabelnett. Det finnes ikke i dag noen grunn til å skille mellom kabelnett og IPTV-nett.

Tidligere har det også ligget til grunn en forutsetning om at kringkaster ikke kunne ta betalt for de formidlingspliktige kanalene fra kabelnett med formidlingsplikt. Denne forutsetningen gjelder ikke lenger. Av historiske årsaker har imidlertid vederlaget for de formidlingspliktige kanalene på grunn av formidlingsplikten og den tidligere forutsetning om vederlagsfrihet for disse kanalene, ligget langt lavere i kabelnettene enn i de øvrige distribusjonsplattformene der det ikke har foreligget formidlingsplikt.

Altibox ønsker plattformnøytrale regler, slik at lovverket ikke foranlediger konkurransevridding mellom ulike teknologiske plattformer. Praktiseringen av formidlingsplikten og den tidligere forutsetningen om at formidlingspliktige kanaler ikke skulle kunne kreve betaling for formidlingen eller kunne kreves bundlet med andre kanaler som vilkår for distribusjon har ført til konkurransevridding mellom kabelselskapene og andre distribusjonsplattformer.

Altibox ønsker derfor at det presiseres som utgangspunkt for avtalelisensbestemmelsene og for tvisteløsningsmekanismene som fastlegges at de forskjellige TV-distribusjonsplattformene skal behandles likt, slikt at det ikke hverken gjennom regelverk eller praktisering av regelverk eller tvisteløsningsmekanismer skjer noen diskriminering mellom ulike teknologiske plattformer.

Forslag til endringer i tvisteløsningsmekanismene for videresending av TV-kanaler

Altibox er innforstått med satellitt- og kabeldirektivets bestemmelser om tvisteløsning og de synspunkter som er fremsatt av ESA i tilknytning til nemndsordningen (Kabeltvistnemnda). Ett sentralt punkt der, er at någjeldende ordning med kabeltvistnemnda iflg ESA ikke tilfredsstiller direktivets krav til megling når partene ikke har inngått avtale om videresending, slik dette er angitt i direktivet artikkel 11.

Departementet foreslår at reglene om megling som gjelder for de andre avtalelisensbestemmelsene, også gis anvendelse for bestemmelsene om videresending av verk i kringkastingssendinger. Derved vil ordningen i følge departementet bli mer i overensstemmelse med Satellitt- og kabeldirektivets artikkel 11.

Altibox støtter departementets forslag om at reglene om megling i § 38 gjennom henvisning i § 45a siste ledd også blir gjort gjeldende for tvister om videresending mellom kringkastere og distributører. Altibox har ikke merknader til den endringen i forskriften til Åndsverkloven §§ 4-13 og 4-14 som foranlediges av dette.

Tvisteløsning – regler om subsidiær nemndslisens

Departementet ber om høringsinstansenes syn på to alternative forslag til endring av gjeldende nemndsordning for tvister vedr videresending av verk i kringkastingssendinger (kabeltvistnemnda):

- Alternativ 1: Avvikling av nemndsordningen
- Alternativ 2: Opprettholdelse av nemndsordning med endret kompetanse.

Ad Alternativ 1:

Som det fremgår av høringsnotatet, kan det reises tvil om i hvor stor grad de hensyn som begrunnet ordningen med subsidiær nemndslisens gjør seg gjeldende i dag.

Som departementet fremholder, vil partene ofte ha felles interesse av at sendingene ikke stanser ved tvist om vilkårene for videresending. Det har i de senere år vært relativt sjelden at sendinger av bestemte kanaler har vært stoppet – men det har forekommet i enkelte tilfelle.

Når det gjelder de formidlingspliktige kanalene er styrkeforholdet mellom partene i denne sammenheng ganske skjevt, ved at kringkaster kan kreve at formidlingspliktige kanaler distribueres, mens distributøren ikke har en gjensidig rett til å kreve å få distribuere kanalen. Kanaleier kan derved bruke stans i sendingene som et pressmiddel mot distributøren i forhandlingene om vederlag. Dette forrykker styrkeforholdet mellom partene i en forhandling.

Som det fremgår i høringsnotatet under Alternativ 2, er det slik at hvis nemndsordningen skal opprettholdes, må en nemnd få endret kompetanse slik at dens avgjørelser ikke blir bindende for kringkasterne. Bakgrunnen for dette er iflg. høringsnotatet Satellitt- og kabeldirektivet Artikkel 11 og

12 nr. 1, og påpekingen fra ESA av at bestemmelsene i direktivet på dette punkt ikke er riktig gjennomført i norsk rett.

Det fremgår av høringsnotatet at «*Dersom nemnda skal opprettholdes, vil den heller ikke kunne treffe avgjørelser med bindende virkning for kringkastingsselskaper (i tvister med distributører av kringkastingssendinger, jf. nedenfor).*

Det kan se ut av formuleringen som om Departementet er av den oppfatning at nemnda derimot vil kunne treffe avgjørelser med bindende virkning for distributørene. Altibox er av den oppfatning at ved en eventuell opprettholdelse av Kabeltvistnemnda, vil nemndas mandat måtte være slik at heller ikke distributører av kringkastingssendinger skal være bundet av avgjørelser i nemnda (se dog nedenfor under Alternativ 2).

Dette følger etter Altibox' oppfatning direkte av ordlyden i direktivet på dette punkt, jf Artikkel 12. nr. 2, som innebærer at eventuell nemd med myndighet til å fastsette vederlag med bindende virkning mellom partene skal avvikles innen 8 år fra datoen fastsatt i Artikkel 14 - 1.1. 1995. Deretter skal bestemmelsen i Artikkel 11 om «Mediators» implementeres, og det fremgår av Artikkel 11. 1 og 11.2 at hver av partene skal kunne kreve mediation, og at Mediators' rolle skal være å *bistå i forhandlingene, og å fremme forslag.*

Altibox kan på denne bakgrunn ikke se at det er grunn til å opprettholde kabeltvistnemnda som et eget meglingsinstitutt. Partene vil være bedre tjent med megling i henhold til bestemmelsene gitt i medhold av Åndsverkloven § 38 første ledd. Det er i denne sammenheng vesentlig at regler om slik megling er fleksible og gir hver av partene mulighet til å påvirke sammensetningen av meglingsinstituttet.

Ad Alternativ 2:

Alternativ 2 i høringsnotatet innebærer at nemndsordningen opprettholdes, men endres slik at nemndas avgjørelser ikke blir bindende for *kringkasterne*. Motsetningsvis innebærer dette at nemndsordningen skal være bindende for distributørene, i den forstand at dersom de ønsker å distribuere vedkommende kanal, må de følge nemndas avgjørelse.

Altibox er innforstått med at distributørene kan *nekte distribusjon av kringkastingssending* (som ikke er formidlingspliktig), og i den forstand i og for seg ikke er *bundet* av en pris som fastsettes av en nemnd. For det første vil vi imidlertid påpeke at TV2 og NRK-kanalene faktisk er formidlingspliktige, slik at distributører som er omfattet av formidlingsplikten (p.t. kabelselskapene) faktisk ikke har noe valg: De *må* distribuere, og de blir bundet av den prisen som i så fall fastsettes av nemnda. Det foreligger imidlertid ikke noen *rett for distributørene* til å kreve å få formidle de formidlingspliktige kanalene. Det innebærer at TV-selskapene i en forhandling om priser kan nekte å la seg formidle, med mindre de aksepterer prisen som tilbys fra distributørene eller som eventuelt foreslås av en nemnd.

Dette er en uheldig og ubalansert ordning, som etter Altibox' oppfatning ikke bør innføres.

For de ikke formidlingspliktige kanalene, må distributørene godta de prisene som tilbys av kringkasterne, eller la være å inngå avtale om distribusjon (evt etter å ha gjennomført megling etter åndsverkloven § 38). Å bringe inn kabeltvistnemnda som ytterligere en «veiledende» instans for prisfastsettelsen, er etter Altibox' oppfatning uhensiktsmessig, fordyrende og forsinkende. Også for disse kanalene vil ordningen skape en skjevhet i forhandlingssituasjonen til fordel for TV-selskapene.

Altibox er på ovenstående bakgrunn av den oppfatning at kabeltvist-nemnda bør nedlegges.

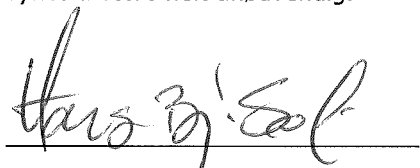
Altibox er noe usikker på hvorledes ordningen med megling etter § 38 i medhold av regler Kongen fastsetter, er tenkt praktisert i forhold til megling mellom Kringkaster og distributør av

kringkastingssendinger. Slik meglingsreglene i dag er utformet i forskrift til åndsverksloven, §§ 4-13 og 4-14 (Megling i avtaleforhandlinger om eksemplarframstilling av åndsverk mv. i henhold til avtalelisens, jf. åndsverkloven § 13b, § 14, § 16a, § 30 og § 32), er de laget som regler om tarifforhandlinger med henvisning til megling v/Riksmekleren (jf forskriften § 4.14, første ledd). Departement foreslår at disse reglene skal gjelde tilsvarende ved megling mellom Kringkaster og distributør.

Altibox kan ikke se at det hverken er naturlig eller innenfor Riksmeklerens mandat, å megle ved forhandlinger om avtale mellom Kringkaster og distributør av kringkastingssendinger. Meklingsinstitusjonen er en faglig uavhengig institusjon som administrativt ligger under Arbeids- og sosialdepartementet. Riksmeklerens mandat er å mekle i arbeidstvister, og ikke i tvister mellom to kommersielle parter som Kringkaster og Distributør.

Altibox mener at det må være mest hensiktsmessig å innføre egne regler for etablering av en ad hoc mekling, med en eller flere meglere som utpekes av partene for den enkelte konflikt, f. eks etter mønster av Lov om voldgift.

Under forutsetning av at Departementet velger å opprettholde Kabeltvistnemnda, er det etter Altibox' oppfatning uheldig å innføre mekling etter § 38 før saken eventuelt bringes inn for Kabeltvistnemnda. Når Nemndas avgjørelse ikke har bindende virkning for Kringkasteren (eller for distributøren – bortsett fra for formidlingspliktige kanaler), vil kabeltvistnemnda få rolle som et meglingsinstitutt, som gir veiledning for løsning av uenigheten – men som partene kan velge ikke å følge. To-instans megling synes å være helt unødvendig.

 Øyvind Ravnås Lundbakk
Produktdirektør
Altibox AS